

Briselē, 2022. gada 13. maijā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2022/0147(COD)

9053/22
ADD 4

CONSOM 115
MI 387
COMPET 331
EF 137
ECOFIN 425
DIGIT 96
CODEC 687
CYBER 168

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 13. maijs
Saņēmējs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
K-jas dok. Nr.:	SWD(2022) 142 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS Pavaddokuments dokumentiem Priekšlikums — EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA, ar ko groza Direktīvu 2011/83/ES attiecībā uz attālināti noslēgtiem patēriņa finanšu pakalpojumu līgumiem un atceļ Direktīvu 2002/65/EK

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2022) 142 *final*.

Pielikumā: SWD(2022) 142 *final*

Briselē, 11.5.2022.
SWD(2022) 142 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

Pavaddokuments dokumentiem

Priekšlikums — EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,
ar ko groza Direktīvu 2011/83/ES attiecībā uz attālināti noslēgtiem patēriņa finanšu
pakalpojumu līgumiem un atceļ Direktīvu 2002/65/EK

{COM(2022) 204 final} - {SEC(2022) 203 final} - {SWD(2022) 141 final}

Kopsavilkuma lapa
Ietekmes novērtējums par Direktīvas 2002/65/EK par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu pārskatīšanu.
A. Rīcības nepieciešamība
Kāda ir problēmas būtība un kāpēc problēma ir nozīmīga ES mērogā?
Visaptverošās problēmas ir šādas: 1) saskaņotības trūkums un direktīvas nozīmes mazināšanās, jo tā pārklājas ar konkrētiem produktiem piemērojamiem un horizontāliem tiesību aktiem; 2) patērētāji, kas izmanto finanšu pakalpojumus ar distances saziņas līdzekļu palīdzību, nav pietiekami aizsargāti un mēdz piedzīvot kaitējumu (patērētāju ierobežota informētība par dažu finanšu pakalpojumu galvenajiem elementiem un izmaksām, atteikuma tiesību neoptimāla izmantošana, jaunas tirgus prakses, kas izmanto savā labā patērētāju uzvedības modeļus); un 3) nav pilnībā panākta ar distances saziņas līdzekļu starpniecību pārdoto finanšu pakalpojumu vienotā tirgus konkurētspēja. Minēto problēmu cēloņi ir šādi: tiesiskais regulējums, kas nenodrošina juridisko noteiktību; patērētāju uzvedību ietekmējoša neobjektivitāte, ko savā labā izmanto finanšu pakalpojumu sniedzēji; un šķēršļi finanšu produktu pārrobežu piedāvājuma iespējamam pieaugumam. Šo problēmu sekas patērētājiem ir šādas: kaitējums, ja viņi iegādājas neapmierinošu produktu, pietiekamas uzticēšanās trūkums finanšu pakalpojuma izmantošanai gan ES valstī, kurā patērētājs dzīvo, gan citās valstīs, un no tā izrietoša labklājības līmeņa pazemināšanās. Sekas uzņēmumiem ir nevienlīdzīgi konkurences apstākļi, papildu atbilstības nodrošināšanas izmaksas un labklājības līmeņa pazemināšanās vienotā tirgus potenciāla neīstenošanas dēļ. Ja netiks veikti nekādi pasākumi, šāda situācija saglabāsies arī turpmāk.
Kas būtu jāpanāk?
Direktīvas pārskatīšanas vispārējie mērķi ir: 1) racionalizēt tiesisko regulējumu, nodrošinot lielāku skaidrību visām ieinteresētajām personām un augstu patērētāju aizsardzības līmeni; 2) samazināt kaitējumu un nodrošināt augstu un konsekventu aizsardzības līmeni patērētājiem, kuri iegādājas finanšu pakalpojumus attālināti; un 3) veicināt finanšu pakalpojumu pārrobežu sniegšanu un vienotā tirgus konkurētspēju. Tas atbilst direktīvas sākotnējiem mērķiem.
Kāda ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība (subsidiaritāte)?
Pārskatīšana radītu skaidrāku tiesisko regulējumu, kas nodrošinātu juridisko noteiktību, vienlaikus saglabājot “drošības tīklu” funkciju. Horizontālās patērētāju tiesības, kas aptver pašreizējos un turpmākos finanšu pakalpojumus, kuri parādās tirgū, ir kas tāds, ko var panākt tikai ES līmenī.
B. Risinājumi
Kādi ir risinājumu varianti izvērzīto mērķu sasniegšanai? Vai ir kāds visvēlamākais risinājums? Iemesli (ja risinājuma nav)
Izvērtētie risinājumi ir šādi: risinājums Nr. 0 — politika netiek mainīta; risinājums Nr. 1 — direktīvas atcelšana un nereglementējoši pasākumi; risinājums Nr. 2 — visaptveroša pārskatīšana; risinājums Nr. 3.a — attiecīgie noteikumi tiek ieviesti horizontālajos tiesību aktos; un risinājums Nr. 3.b — attiecīgie noteikumi tiek ieviesti tiesību aktos par konkrētiem produktiem. Pamatojoties uz ietekmes novērtējumu, vēlamais risinājums būtu 3.a risinājums — atcelt direktīvu, modernizēt attiecīgos noteikumus un iekļaut tos horizontālajos tiesību aktos, proti, Direktīvā 2011/83/ES par patērētāju tiesībām (Patērētāju tiesību direktīvā).

Dažādu ieinteresēto personu viedokļi. Kuru risinājumu katra no ieinteresētajām personām atbalsta?
Patērētāju organizācijas drīzāk dod priekšroku direktīvas visaptverošai pārskatīšanai (2. risinājums), taču tās varētu piekrist direktīvas atcelšanai un tās attiecīgo noteikumu iekļaušanai horizontālajos tiesību aktos (3.a risinājums). Finanšu pakalpojumu sniedzēji un uzņēmumu apvienības dod priekšroku pamatscenārijam vai 3.b risinājumam (patērētāju tiesību iekļaušana tiesību aktos par konkrētiem produktiem). Publiskās iestādes uzskata, ka vislabākais risinājums ir iekļaut direktīvas daļas horizontālajos tiesību aktos (3.a risinājums).
C. Vēlamā risinājuma ietekme
Kādus ieguvumus nodrošinās vēlamais risinājums (ja tāds ir, pretējā gadījumā – galvenie risinājumi)?
Vēlamais risinājums ir efektīvs veids, kā sasniegt konkrētos mērķus, vienlaikus nodrošinot arī lietderību, jo īpaši attiecībā uz patērētājiem, un kā nodrošināt augstu saskaņotības līmeni. Paredzams, ka, ieviešot jaunus noteikumus par to, kā un kad būtu jāsniedz informācija patērētājiem, un ierobežojot tādas prakses, kas savā labā izmanto patērētāju uzvedības modeļus, piemēram, tendenci izmantot noklusējuma iespējas, risinājumam kopumā būs pozitīva ietekme uz patērētāju uzticēšanos. Ar to tiks arī modernizētas atteikuma tiesības, padarot šo tiesību izmantošanu vienkāršāku. Risinājumam būtu pozitīva ietekme uz patērētājiem nodarītā kaitējuma samazināšanu (vismaz 170–210 miljonu EUR apmērā).
Vēlamā risinājuma izmaksas (ja tāds ir, pretējā gadījumā – galveno risinājumu izmaksas)
Vēlamā risinājuma pieņemšana radītu uzņēmumiem papildu vienreizējas un regulāras izmaksas. Tas ir tāpēc, ka saskaņā ar šo politikas risinājumu pakalpojumu sniedzējiem būtu jāiepazīstas ar uzlaboto Patērētāju tiesību direktīvu, jāpielāgo savas IT sistēmas, jāapmāca personāls, jāatjaunina savas tīmekļa vietnes un jāatjaunina līgumi. Pēc izmaiņu sākotnējās ieviešanas nav gaidāms būtisks regulāro izmaksu pieaugums. Šis risinājums uzņēmumiem radītu izmaksas aptuveni 19 miljonu EUR apmērā.
Kāda būs ietekme uz MVU un konkurētspēju?
Saskaņā ar atbalsta pētījuma analīzi un ieinteresēto personu atsauksmēm ietekmei uz maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) nevajadzētu būt nesamērīgai salīdzinājumā ar lielākiem uzņēmumiem. Galvenie ietekmes veidi, kas apzināti šajā novērtējumā, proporcionāli attiektos arī uz MVU.
Būtiska ietekme uz valstu budžetu un pārvaldes iestādēm
Vēlamais risinājums valsts iestādēm radītu dažas vienreizējas un regulāras izmaksas. Iestādēm būtu jāsedz dažas transponēšanas un īstenošanas izmaksas pieņemšanas posmā, taču tās nebūtu pārāk apgrūtinājošas, jo jaunie noteikumi ir minimāli. Ieviešot jaunus noteikumus, piemēram, aizliedzot paredzēt noklusējuma iespējas un pielāgojot noformēšanas noteikumus dažādiem izplatīšanas kanāliem, rastos papildu uzraudzības un izpildes nodrošināšanas izmaksas.
Cita paredzama būtiska ietekme
Paredzams, ka šī iniciatīva vienkāršos tiesisko regulējumu, atceļot direktīvu, bet vienlaikus saglabājot “drošības tīkla” funkciju, jo attiecīgie direktīvas panti tiks iekļauti patērētāju tiesību aizsardzības jomā spēkā esošajā tiesību aktā. Dažu pašreizējās Patērētāju tiesību direktīvas noteikumu piemērošanai būs pozitīva ietekme arī uz jaunajiem noteikumiem par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu.

Proporcionalitāte
Vēlamais risinājums nepārsniegs to, kas ir nepieciešams mērķu sasniegšanai. Iniciatīva aptvers tikai to, ko dalībvalstis nevar sasniegt saviem spēkiem, un tikai tās jomas, kurās administratīvais slogs un izmaksas ir samērīgas ar sasniedzamajiem konkrētajiem un vispārīgajiem mērķiem.
D. Turpmākā rīcība
Kad politika tiks pārskatīta?
Komisija uzraudzīs izraudzītās rīcībpolitikas īstenošanu (ja tā tiks pieņemta) pēc tās stāšanās spēkā. Ietekmes novērtējumā iekļautais uzraudzības rādītāju saraksts kalpos par pamatu nākamajam novērtējumam.